

KOREYS TILINING JAHON VA O'ZBEKISTONDA IKKINCHI XORIJIY TIL SIFATIDA OMMALASHUVI TENDENSIYALARI

Saidova Moxinur Murodovna
BuxDU tayanch doktoranti

Annotatsiya. Ushbu maqolada so'nggi yillarda koreys tilining shiddat bilan dunyo ta'lim tizimiga kirib borish tendensiyalari va sabablari o'rganiladi, xususan uning O'zbekistondagi o'rganilish holati va darajasi, hamda uni ommalashtirish maqsadida olib borilayotgan chora-tadbirlar tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: ikkinchi xorijiy til, dunyo ta'lim tizimi, koreys tili ta'limi, Koreya to'liqini, ommalashuv, koreys tili o'qituvchilari, integrativ yondashuv

Аннотация. В данной статье изучены тенденции и причины быстрого проникновения корейского языка в мировую систему образования в последние годы, в частности состояние и уровень его изучения в Узбекистане, а также меры, принимаемые по его популяризации. проанализировано.

Ключевые слова: второй иностранный язык, мировая система образования, корейское языковое образование, корейская волна, популяризация, преподаватели корейского языка, интегративный подход

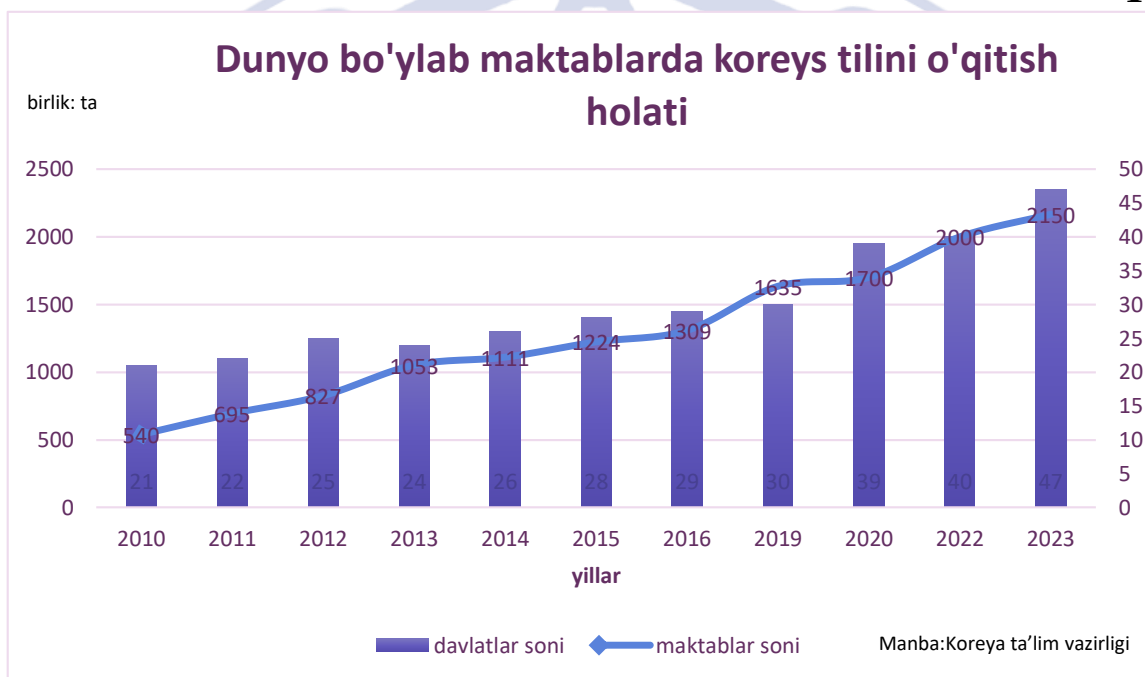
Abstract. This article examines the trends and reasons for the rapid penetration of the Korean language into the world education system in recent years, in particular the state and level of its study in Uzbekistan, as well as measures taken to popularize it. analyzed.

Key words: second foreign language, world education system, Korean language education, Korean wave, popularization, Korean language teachers, integrative approach

Koreys tilini maktabdan keyingi fakultativ dars yoki o'quv rejaga rasmiy kiritilgan fan sifatida o'qitiladigan o'rta umumta'lim muassalari faoliyat olib boradigan davlatlar soni dunyo bo'ylab 2014-yilda 26 tadan 2023-yili 47 taga ko'paydi(1-jadvalga qarang). Bu orqali dunyo bo'ylab 2023-yilda 202745 o'quvchi maktabda koreys tilini o'rgandi. Birgina O'zbekistonning o'zida 2023-2024-o'quv

yilida 12776 umumta’lim maktab o’quvchilari koreys tilini o’rganishgan. Bu “Koreys tili ta’limi shiddati” butun dunyo bo’ylab tez tarqalayotganidan dalolatdir. Hozirda koreys tili chet tili fani sifatida kiritilgan mamlakatlar qatoriga Xitoy, Yaponiya, AQShning ayrim shtatlari, Fransiya, Germaniya, Rossiya, Braziliya, Paragvay, Avstraliya, Tailand, Filippin, Turkiya, Ukraina, Qozog‘iston, Vetnam(2021-yildan Vetnam ta’lim vazirligi koreus tilini birinchi xorijiy tillar sifatida qo’shdi), Indoneziya, Laos, Hindiston, Shri Lanka, Paragvay va boshqalar qatoriga, tabiiyki, O‘zbekiston ham kiradi¹.

1-jadval

Koreys tiliining bu kabi ommalashuvida Koreya ta’lim vazirligi tomonidan 2021-yil 14-martda e’lon qilgan “2021-yilda xorijda koreys tili ta’limini qo’llab-quvvatlash loyihasining asosiy rejasi”ni alohida o’rin tutadi. Bu chet eldagi boshlang‘ich va o’rta maktablarda koreys tilini majburiy chet tili fani sifatida o’rganishni qo’llab-quvvatlovchi loyihadir. Ushbu loyihaning maqsadlari quyidagicha:

1. Maktablarda koreys tilini o’rganadigan guruhlarini ko’paytirish;

¹ <https://koreajoongangdaily.joins.com/news/2024-05-02/national/kcampus/Getting-the-hangul-of-it-More-countries-embrace-Korean-as-a-second-language/2034373#>

2. Koreys tili o'qituvchilar qo'llab-quvvatlash – maqsadini 3 xil yo'l orqali amalga oshirish ko'zda tutilgan: a)koreyalik o'qituvchilarni joylarga yuborish; b) joylardagi koreys tili o'qituchilari uchun malaka oshirish kurslarini tashkil etish va d) joylardagi koreys tili o'qituchilarini Koreyaga stajirovkaga yuborish;

3. Koreys tili darsliklari va qo'llanmalarini ishlab chiqish².

Loyihaning amaldagi natijasini O'zbekiston misolida tahlil qilamiz (2-jadval)

2-jadval

Maqsadlar		Natijalar
Maktablarda koreys tilini o'rganadigan guruhlarini ko'paytirish		O'zbekistonda koreys tili o'qitiladigan maktablar soni 2022-yil 33 tadan 2023 yil 57taga oshdi
Koreys tili o'qituvchilar qo'llab-quvvatlash	koreyalik o'qituvchilarni joylarga yuborish	2022-yil avgust oyida 9ta koreyalik o'qituvchilar delegatsiyasi O'zbekistonga tashrif buyurib, o'zbek koreys o'qituvchilari bilan bilim va tajribalari bilan bo'lishishdi va bu kelasi yilda ham onlayn ham offlayn tarzida davom etdi
	joylardagi koreys tili o'qituchilari uchun malaka oshirish kurslarini tashkil etish	A.Avloniy tadqiqot institute va Koreya ta'lim markazi bilan hamkorlikda 2024-yil yanvar oyida koreys tili o'qituvchilari uchun malaka oshirish kurslari tashkil eyildi
	joylardagi koreys tili o'qituchilarini	“O'qituvchilar almashinuvi Koreya – O'zbekiston 2024” kabi

² <https://www.news1.kr/articles/?4240079>

[출처] 13억 인도, 한국어 제2외국어로, 베트남은 제1외국어로 승격, 인구 절반이 한국어 할 줄 아는 미얀마 등등 '21년 세계 43개국 20억 인구의 1/3 이상이 제2외국어 채택. | 작성자 파리

	Koreyaga stajirovkaga yuborish	lohihalar orqali Koreyaga stajirovkaga boorish imkoni yaratildi
Koreys tili darsliklari va qo'llanmalarini ishlab chiqish		2023-2024-o'quv yili uchun Koreya ta'lim vazirligi va Xalqaro koreys ta'limi fondi tomonidan O'zbekiston uchun maxsus o'zbek va rus tillarida PreA1 darsligi yaratildi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 19-maydagi “O'zbekiston Respublikasida xorijiy tillarni o'rganishni ommalashtirish faoliyatini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqish chora-tadbirlari to'g'risida”gi PQ-5117-sonli qaroriga ko'ra, koreys tili mamlakatimizda o'rganiladigan 10ta ustuvor xorijiy tillar ro'yxatiga qo'shildi. Buning asosida Respublika ta'lim markazi va Koreya Respublikasi elchixonasi huzuridagi Koreya Respublikasi ta'lim markazi o'rtasida 2021-yil 8-avgust kuni O'zbekistonda koreys tilini o'qitish bo'yicha o'zaro hamkorlik memorandumini imzolangan edi.

Bundan tashqari, Koreya ta'lim vazirligining 2024-yil ma'lumotlariga ko'ra, koreys tilini ikkinchi chet tili sifatida qabul qilgan davlatlar soni esa 2014-yildagi 11 tadan o'tgan yili 23 taga ko'paygan³. Xususan, ushbu davlatlar orasida O'zbekiston ham mavjud bo'lib, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 28-avgustdagi PF-27sonli farmoniga ko'ra, 2023-yil 1-sentabrdan boshlab har bir tuman (shahar)ning bittadan umumiy o'rta ta'lim muassasasida o'quvchilarni ikkita xorijiy til va bitta kasb-hunarga o'rgatish amaliyoti bosqichma-bosqich yo'lga qo'yilgani sababli ikkinchi xorijiy til sifatida qabul qilingan xorijiy tillar ro'yxatiga koreys tili ham kiritildi. Bu shundan dalolat beradiki, koreys tili O'zbekistonda eng ommalashgan chet tillaridan biri bo'lib, u hatto O'zbekistonning ikkinchi xorijiy tillar o'quv dasturida o'z aksini topgan. Shuningdek, o'qishga kirish imtihonlarida koreys tilini fan sifatida qabul qilgan davlatlar soni ham ortib bormoqda. 2014-yilda bor-yo'g'i 4 ta davlat bo'lgan bo'lsa, o'tgan yili ularning soni 10 taga ko'paydi, jumladan, O'zbekiston, Yaponiya, Fransiya, Malayziya va boshqalar.

³ <https://blog.naver.com/o2423682/222292828554>

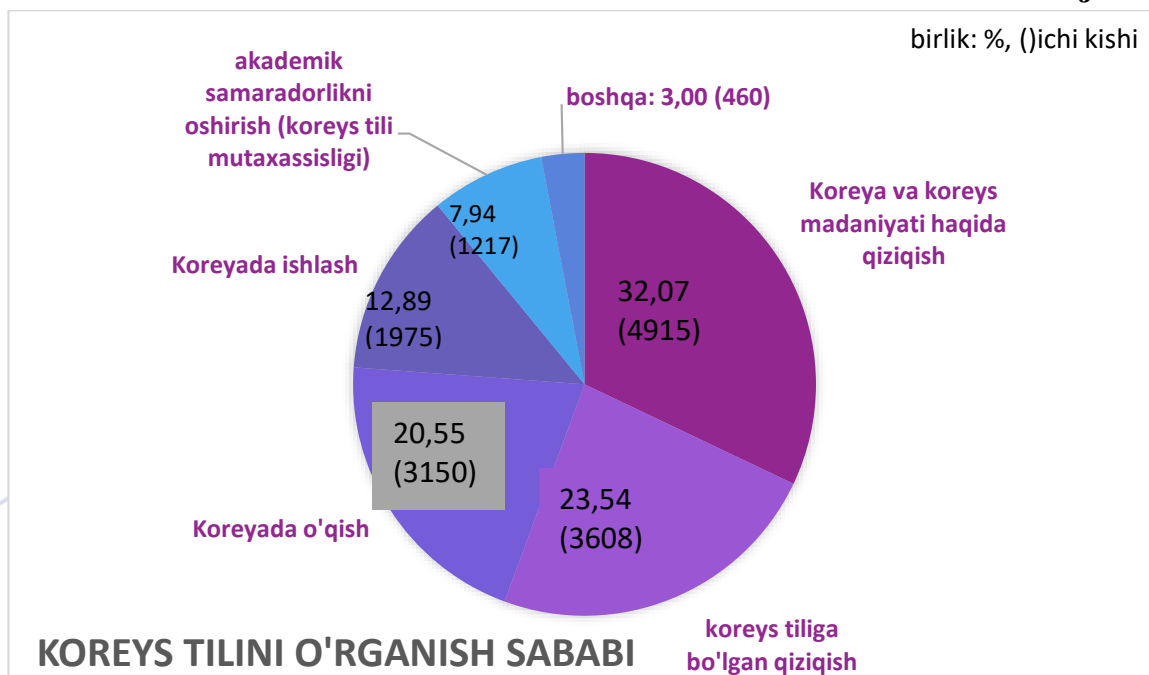
Koreys tilining bunday shiddat bilan dunyo ta'lim tizimida xorijiy til sifatida o'z o'rmini egallab borishi sababi asosan koreya madaniyati (K-culture)ga borib taqaladi. Hozirgi kunda Koreyaning mashhur madaniyati va ko'ngilochar sanoatining tobora ommalashib borishi fenomeniga ishora qilish uchun ishlatiladigan Hallyu yoki "Koreya to'lqini" atamasi birinchi marta 1990-yillarning o'rtalarida paydo bo'lgan. Televideniya va ommaviy axborot kuchi yordamida koreys serial(dorama) va kinolari, qo'shiqlari (K-pop) dunyo bo'ylab millionlab o'z muxlislarini topdi. Bu esa o'z navbatida ularning koreys madaniyatiga bo'lgan qiziqishini uyg'otib kuchaytirdi. Hozirda, chet elliklar orasida Koreya va koreys tiliga bo'lgan qiziqishning sabablari orasida aynan koreya madaniyati birinchi o'rinda turadi. Bunga yorqin misol sifatida, Qirol Sejong institutining 2023-yilda talabalarning o'rganish maqsadlari bo'yicha o'tkazgan so'rovi natijasini keltiramiz⁴. Bu so'rov 79 ta davlatda 15325 kishi orasida olib borilgan. So'rovnoma natijasida shuni aytish mumkinki (3-jadvalga qarang), eng katta ulush (32,07%) “Koreya va koreys madaniyatiga bo'lgan qiziqish”ga tegishli bo'ldi. Undan keyingi o'rinlar esa quyidagicha taqsimlandi: ikkinchi o'rinda “Koreys tiliga qiziqish” (23,5%) → “Koreyada o'qish” (20,6%) → 'Koreya kompaniyasida ish bilan bandlik' (12,9%). Ko'rinib turibdiki, Koreyada o'qimoqchi va ishlamoqchi bo'lgan respondentlar ham ko'pchilikni tashkil etadi.

Research Science and Innovation House

⁴ <https://v.daum.net/v/20240423050108749>

3-jadval

Xulosa qilib aytganda, koreys tiliing ommalashuvi tendensiyasi yildan yilga o'sib bormoqda va bu uchun Koreya hukumati har tomonlama harakat qilmoqda. Biroq tilni o'rganishga bo'lgan talab kuchaygan sari, uni o'rgatish uchun pedagogik shart-sharoitlarni takomillashtirish, dars jarayonida integrativ yondashuvdan foydalangan holda o'quvchilarga koreys tilini o'qitish usullarining yetishmovchiligi kabi muammolar bugungi ta'lim olvida hal qilişini kutaётган масалалардир.

Yuqoridagi taklif va xulosalardan kelib chiqib tanlagan mavzumiz va amalga oshirayotgan tadqiqotimiz ayni damda ta'lim sifatini rivojlantirish, o'quvchilar ehtiyojini qondirishda dolzarb ahamiyatga ega deb hisoblaymiz.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Saidova M.M. Bilimlarga asoslangan jamiyatda o'quvchilarga ikkinchi xorijiy tilni o'rgatishning maqsad va vazifalari. Pedagogik mahorat № 6, 2024
2. Saidova M.M. Integrativ yondashuv asosida o'quvchilarga ikkinchi xorijiy tilni o'qitishda Koreya ta'lim dasturidan foydalanishning ahamiyati. Ta'lim va innovatsion tadqiqotlar, 2024

3. Saidova M. Integrativ yondashuv asosida koreys tilini o'qitish metodikasini takomillashtirishning pedagogik shart-sharoitlari. Talqin va tadqiqotlar, № 13(50), 2024

4. Saidova M. Важность обучения второму иностранному языку и современным профессиям, World of Scientific news in Science Journal, Vol2 Issue 6, 2024.

5. Saidova M. Ikkinchi xorijiy tilni o'qitishda ikki mamlakat madaniyatini o'rgatish prinsipining amaldagi tadbiri (koreys tili dasrligi misolida). Zamonaviy fan va ta'lim yangiliklari xalqaro ilmiy jurnal, Vol 2 Issue 6, 2024.

6. N.Dilova. Uzluksiz ta'lim tizimida “lifelong learning” konsepsiyasini Joriy etish imkoniyatlari//“Zamonaviy dunyo ta'limi: yangi davr muammolari – yangi yechimlar” mavzusidagi Xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari, 2024-yil 17-may kuni Andijon davlat universiteti, 46-49-бетлар

7. Н.Дилова Darsda samarali ta'lim usullaridan foydalanishning o'rni va ahamiyati//“Journal of science-innovative research in Uzbekistan” jurnali volume 2, issue 1, 2024. january. ResearchBib Impact Factor: 8.654/2023 ISSN 2992-8869

8. Н.Дилова Oliy ta'limda o'qitiladigan ijtimoiy gumanitar fanlar asosida bo'lajak o'qituvchilarni shaxslararo munosabatlarga tayyorlash mazmuni//“PEDAGOGIK MAHORAT” ilmiy-nazariy va metodik jurnal. 2023, № 11

9. <https://www.news1.kr/society/education/4240079>

10. <https://blog.naver.com/o2423682/222292828554>

11. <https://v.daum.net/v/20240423050108749>

Research Science and Innovation House